

Secretariaat	SOK-Mededelingen	SOK-INFO	Algemeen adres
Ed Rousseau Papenweg 116 6212 CJ Maastricht Tel: 043-251475	Ton Breuls Bovenstraat 28 3770 Kanne/Riemst Tel: 00-3212454059	Joep Orbons Holdaal 6 6228 GH Maastricht Tel: 043-618793	Natuurhistorisch Genootschap Postbus 882 6200 AW Maastricht

De stuurgroep van de SOK bestaat uit:

Ton Breuls 00-3212454059 Voorzitter
Ed Rousseau 043-251475 Secretaris

Overige stuurgroepleden:

Rik Bastiaens	020-6209495	Han Bochman	043-433355
Ed de Grood	043-293067	Olav Hensing	043-218473
Marjan Melkert	043-258608	Joep Orbons	043-618793
Roger Reinartz	043-215292	Luck Walschot	

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica".

SOK-Groeven

De SOK heeft een aantal groeven in zijn beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder:

Groeve	Beheerder	Tel:
Koeleboschgroeve	Ed de Grood	043-293067
Roothergroeve	Annelies Heynen	043-611357
Nieuwegroeve	Han Bochman	043-433355
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212454059
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-472560
St. Pietersberg (Noordelijk en Zonneberg)	Ed de Grood	043-293067
Fallenberggroeve	(Nog) Niet toegankelijk	-

Bij inbraak in SOK-groeve:

- Bij constatering van inbraak en/of vernielingen aan een van onze SOK-groeven dit direct melden, liefst dezelfde dag nog.
- Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.
 - 1° Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.
 - 2° Han Bochman, materiaalbeheer, 043-433355
 - 3° Ed de Grood, groeveopzichter, 043-293067
 - 4° Ton Breuls, voorzitter SOK, 00-3212454059
 - 5° Ieder ander stuurgroep lid. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.
- De SOK zal er dan voor proberen te zorgen dat de afsluiting van de groeve binnen vierentwintig uur hersteld is.

Voorpagina:

Op de voorpagina staat een prent uit het archief van Luc Walschot.

Oproepen van en naar SOK-Leden

Nieuwe SOK leden

Wij heten als nieuw SOK-lid hartelijk welkom:

Lexis, H.M.J., Robert Graaflandlaan 44, 6217 NZ Maastricht.

Adreswijziging

Jacquo Silvertant, 31, Rue Ferdinand Henroteaux, B 4607 Dahlem, België

De SOK op de digitale snelweg

De digitale snelweg, ook wel genoemd de digitale stad, dringt zelfs tot in de ondergrond door. Op dit Internet, waar vele computers over de hele wereld met elkaar verbonden zijn, is veel informatie te vinden over allerhande onderwerpen, en nu is daar ook de ondergrond aan toegevoegd. De informatie bevat artikelen over ondergrondse zaken wereldwijd, maar ook adressen van verenigingen en personen die zich met de studie naar door mensenhanden gemaakte onderaardse stelsels, oftewel souterrains, bezig houden. Dit informatie-systeem is opgezet door de UIS-Commission on Artificial Cavities. Toegang is te krijgen op het adres URL:

"<http://www.xs4all.nl/~jorbons/home.html>".

Ook de SOK heeft een informatie pagina, het adres is URL:

"<http://www.xs4all.nl/~jorbons/sok.html>".

Een E-Mail met materiaal over souterrains kan gestuurd worden aan "jorbons@xs4all.nl".

Symposium

In een van de vorige SOK-INFO's heeft een vooraanmelding voor het symposium van komende augustus gestaan. Enkele SOK-Leden hebben hierop gereageerd en zij zullen het definitieve aanmeldingsformulier binnenkort thuis gestuurd krijgen. SOK-leden die nog willen deelnemen aan het symposium kunnen een aanmeldingsformulier krijgen bij:

Joep Orbons

Holdaal 6

6228 GH Maastricht

Tel: 043-618793

SOK-ledenavond

Op 21 april 1995 is er weer een ledenavond. Deze begint om 19.30 uur in het Natuurhistorisch Museum en staat in het teken van 'mooie plaatjes', oftewel een dia-avond waar we het volgende te zien krijgen:

- Een blokberg (Luc Walschot);
- Dia-klankbeeld onderaards landschap (Hans Klinkers).

Heeft u zelf ook dia's om te vertonen, neem ze gerust mee.

Bij deze bent u van harte welkom om in grote getale aanwezig te zijn.

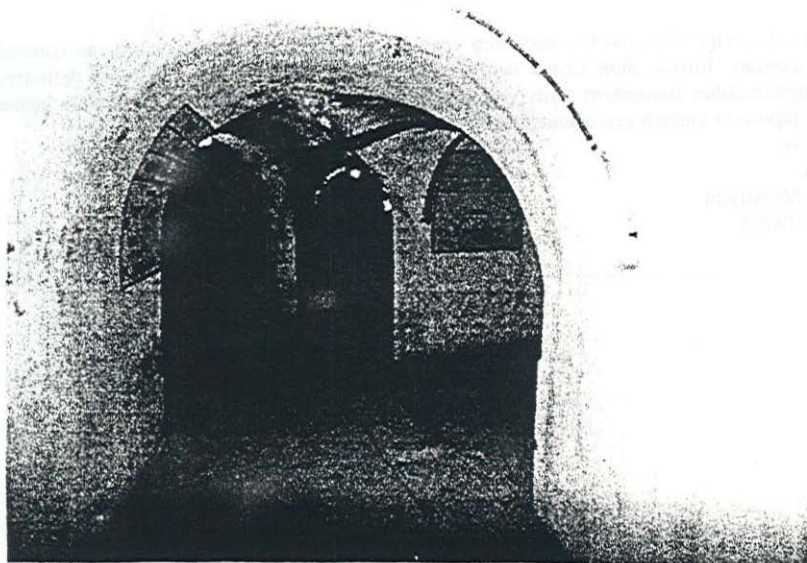
Rik Bastiaens

Verslag SOK Excursie

Dankwoord

11 februari jongstleden mochten de SOK-leden onder de hoede van Pierre Penders een bezoek brengen aan het fort Eben-Emael. Het was een schitterende rondleiding met een deskundige uitleg over hoe het fort gefunctioneerd heeft in de Tweede Wereldoorlog. Bij deze wil ik namens de SOK Pierre Penders en dhr. Maes, die de briefing over het fort op een ledenavond gehouden heeft, bedanken voor de moeite die zij hebben genomen om dit te organiseren.

Rik Bastiaens

EVEN VOORSTELLEN: JOHAN JANSSEN.

door Marjan Melkert

Wie de SOK-Info van september 1994 goed gelezen heeft, weet al dat Johan aan een inventaris van de kuilen van Val-Meer werkt, die nu min of meer gereed is.

Aan deze inventaris zal binnenkort een SOK Mededelingen gewijd worden. Hiermee staan de Belgische gangenstelsels, en dan speciaal het fenomeen van de kuilen, opnieuw in de belangstelling. De vorige keren betrof het de inventarissen van de kuilen van Zichen en Zussen in SOK Mededelingen 16 en 19.

Johan is al een aantal jaren actief betrokken bij de gangenstelsels van Val-Meer. Hij kent de stelsels al vanaf zijn jeugd, er werd in de groeves gespeeld. Rond zijn 18de vergat hij de bergen, zoals zoveel jongens van zijn leeftijd. Er zijn dan immers andere dingen die je belangstelling trekken. Toen hij goed en wel getrouwd was volgde een aardige herontdekking van de groeves. Hierna begon Johan in groeve de Coolen met het opruimen van het vuil en afval dat door sluikstorters in de groeven werd gedumpt en het dichtmetselen van de verschillende ingangen waarlangs dit gebeurde. Hij werd hierbij geholpen door bevriende berglopers. Hij wist toen nog niet van het bestaan van de studiegroep af en het opruimen deed hij vooral vanuit milieuoverwegingen.

Dit trok rond 1987 en 1988 de aandacht van de Belgische Stichting Limburgs Landschap. Hij werd door deze stichting tot conservator van de Coolen in Val-Meer 'gebombardeerd'. Toen hij als conservator begon werd er in de groeve één vleermuis geteld, afgelopen winter waren dat er éénenvijftig. De Coolen is de hoogst gelegen groeve van Belgisch en Nederlands Limburg samen en daardoor erg koud. Er zijn weinig aanvliegroutes voor vleermuizen door het ontbreken van kleine landschapselementen als houtwallen en graften in de omgeving van de ingang. Johan denkt dat er daarom weinig vleermuizen komen en hoopt dat er iets aan gedaan kan worden. Er komen ook andere dieren voor in de Coolen. Via ingestorte gedeeltes bij verschillende ingangen komen vosseholen en dassenburchten uit in de ondergrondse gangen. Omdat jagers op deze dieren azen en daarbij het leggen van vergif niet schuwen heeft Johan vaak problemen met deze lieden. Het vangen van achtergebleven jonge vossen of het opvangen van gewonde dassen komt regelmatig voor.

De Coolen heeft een eigenaardigheid in de plafonds. Boven de gezaagde gangen in de goede mergellaag zitten onregelmatige halfronde plafonds in de laag waar veel silex in zit. Hier bestaan verschillende theorieën over. Is het een vorm van verwerping of betreft het hier prehistorische gangen van een vuursteenmijn, die door blokbrekers in de voor hen bruikbare laag zijn uitgediept?

De Coolen moet niet worden verward met de Kuilen van Val-Meer. De Coolen is een in het veld gelegen groeve met een gelijkvloerse ingang, terwijl de kuilen onder of bij woningen liggen en alleen per graet en schacht bereikbaar zijn.

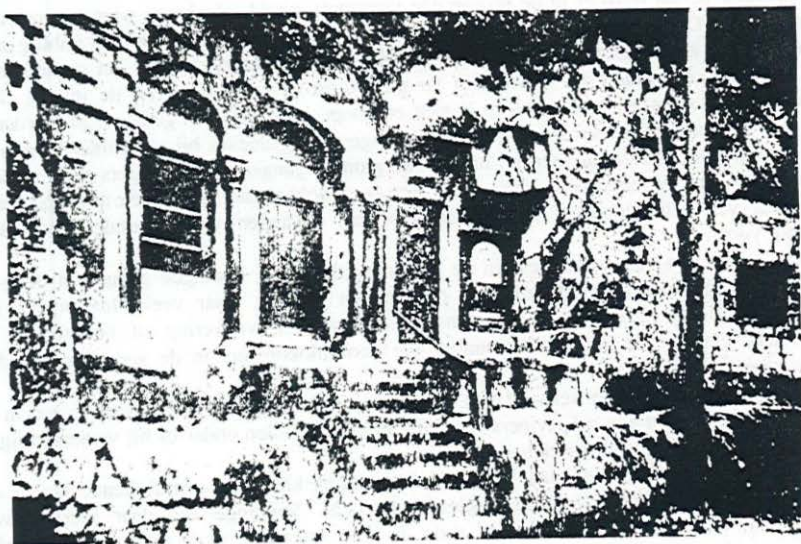
De inventarisatie van de kuilen van Val-Meer is nu bijna klaar. De verschillende kuilen zijn opgemeten, gefotografeerd en op inscripties onderzocht. Sommige zijn daar speciaal voor opengegraven, zoals de 'kuil van Mathijs' waar de graet vol puin, as en afval lag. Het maken van de inventaris van Val-Meer is de eerste keer geweest dat Johan gericht studie deed naar de gangenstelsels. Hij is zich voor het doen van onderzoek gaan interesseren toen hij kennis maakte met de heer Willems van de Heemkundekring van Zichen Zussen Bolder. Deze stimuleerde hem om gericht te gaan kijken naar de opschriften in de groeves en om deze in verband te brengen met de plaatselijke geschiedenis. Als het project van de inventaris van de kuilen van Val-Meer klaar is, zoekt Johan iets nieuws, hij wil graag iets onder Zichen gaan doen.

Net als bijna ieder SOK-lid heeft ook hij een verzameling van 'bergverwant' materiaal aangelegd. Hij verzamelt affiches en folders over de gangenstelsels en heeft ook boeken en aanverwante 'toestanden' bij elkaar gezocht. Hij leeft met de idee om zijn collectie ansichtkaar-

ten van groeves te publiceren in de vorm van een boekje in de soort: 'Limburgse groeves in oude ansichten'.

Hij vindt het jammer dat nog zo weinig SOK leden van elkaar weten wat ze onderzoeken en hoopt dat een archief of computerprogramma daar iets aan kan doen. De Belgische berglopers zijn zo weinig talrijk dat iedereen elkaar kent en weet wat de ander kan, doet en wil. In Nederland zijn het er zoveel dat dit een probleem geworden is, waar iets aan gedaan zou moeten worden om bijvoorbeeld dubbel werk te voorkomen.

Afbeelding bij **"DE "DOOLHOF" IN DE GEMEENTEGROT TE VALKENBURG"**

DE "DOOLHOF" IN DE GEMEENTEGROT TE VALKENBURG

Er bevinden zich in de "Gemeentegrot" te Valkenburg verscheidene gedeelten van een enorme uitgestrektheid, waar nimmer vreemdelingen komen en dat door ons, "berg- of grotloopers", als een onderaardsch "terra incognita" kan worden beschouwd.

Slechts enkele "ingewijden" kennen er den weg, waaronder ook de schrijver van dit artikel behoort, die reeds van jongsaf in de geheele Zuid-Limburgsche grottenwereld bekend is.

Tot deze ondergrondse streken behoort o.a. het gedeelte "onder het Geböske" genaamd, waar zich het beruchte gangen-complex van den Doolhof uitstrekt.

Op weg naar den "Doolhof" bemerkt men eerst hoe ingewikkeld het gangennet onder het Geböske is; overal kruisen de gangen zich in echter eindeloze galerijen, dit geheele ondergrondse complex eischt eene nog veel grootere topografische kennis dan eertijds.

Eenige jaren geleden lagen de gangen nog waterpas, doch de "blokbekers" (werklieden die in de grot de mergelblokken delven) hebben hier z.g. "dieptewerk" verricht, ten gevolge waarvan het geheele onderaardsche landschap een ware metamorfose onderging en de omliggende gangen eenige meters hoger kwamen te liggen.

Zòd groot is deze verandering dat ik in dit gedeelte reeds menig Valkenburger heb gebracht, die hier vroeger goed bekend was, doch thans niet in staat bleek te zijn om de weg naar een der naburige "piepjes" te vinden.

Deze z.g. "piepjes" zijn meestal zeer smalle gangetjes, welke door de werklieden worden gemaakt om in den kortst mogelijken tijd op een goede laag mergel terecht te komen.

Wat nu den eigenlijken "Doolhof" betreft, dit is een bijzonder ingewikkeld gangenstelsel.

Na ons door een nauwe doorgang gewrongen te hebben, bereiken we langs een smal gangetje een soort hal en verdwijnen eenigen tijd later in een diepte.

We doorkruisen het geheele gangencomplex, waarvan slechts een klein gedeelte een ruw aanzien heeft. Overigens zijn alle galerijen op dit punt vrij laag en niet opmerkelijk breed; hoewel reeds een paar eeuwen oud, vertoonen ze geen opmerkelijk verschil met de meer moderne gedeelten van het ondergrondse bergwerk in de grot.

Toch is het gangen stelsel in den "Doolhof" niet zoo uitgebreid als men zou vermoeden, doch de "puzzle" bestaat in het terugvinden van den uitgang.

Reeds om uit het gedeelte te komen, waarin we ons thans bevinden, zou voor een "oningewijde" een haast onoplosbaar probleem zijn, omdat niemand erg heeft in het heuveltje mergelzand waar men overheen moet.

De z.g. "officiële uitgang, waaraan de "Doolhof" zijn beruchtheid dankt, is zoo goed als onvindbaar en bevindt zich tusschen een kunstmatig opgetrokken muur en den natuurlijke muur. Aangezien deze laatste zich op den achtergrond verheft, verondersteld iedereen --uitgezondert de ingewijde-- dat de gang doorloopt. Het is eigenlijk een gezichtsbedrog waardoor zelfs de beste zich zou vergissen. Die uitgang is zelfs "legendarisch" geworden.

De Valkenburgers die het als echte Limburgers niet aan humor ontbreekt, hebben elkander in den "Doolhof" reeds menige poets gebakken. Talrijke weddenschappen werden hier aangegaan, die alle het terug vinden van den uitgang tot doel hadden, meermalen werd zelfs de uitgang met steenen dichtgemaakt, zoodat degen die hem zochten, zoo ze ook het gangetje vonden dat er naar toe leidt, totaal in de war werden gebracht.

Jaren geleden hadden we een onderaardsch kamertje in den "Doolhof". Deze kamers zijn vierkante vertrekjes, juist groot genoeg om het aantal leden der club te kunnen bevatten. In het midden staat een uit mergelsteen vervaardigde tafel omringd door eenige in den mergel uitgehouwen stoelen of banken, terwijl de wanden versierd zijn met teekeningen en beeldhouwwerk. In een aparte nis bevindt zich een vat met heerlijk Limburgsch bier.

Aangezien de temperatuur in de grot s' winters in tegenstelling met den zomer bijzonder behaaglijk is, brachten we menigen avond in uitbundige vroolijkheid in onze ondergrondse kamer door.

Men moet echter niet meenen, dat alleen jongelui zich hiermede vermaakten, ook volwassenen waren in het bezit van zulk een onderaardsch vertrek.

De vereeniging "Les Montagnards" bezit een groote kamer waar de leden kegelden en soupers werden gehouden; de vereeniging "De Mirlitophilen" gaf vroeger zelfs bals in de grot. In de zaal wordt bij bijzondere gelegenheden nog wel eens door de gemeente Valkenburg aan een vereeniging uit het Noorden van Holland bij een bezoek aan de grot een lunch aangeboden.

Toen ik nu op zekeren avond met een van mijn vrienden, na geruimen tijd in bovengenoemd kamertje in den "Doolhof" te hebben vertoefd, den terugweg wilde aanvaarden, moesten we om alvorens uit het

hart van het labyrint te komen, eerst over het reeds genoemde heuveltje gaan, en vervolgens door een opening kruipen.

Maar de opening was nergens meer te vinden ! Gedurende enigene tijd zochten we er tervergeefs na. We keken elkaar aan, zoo iets hadden wij bergloopers nog nooit beleefd!

Mijn vriend liet eenige krachttermen hooren, die hier maar niet zal repeteeren en zei vervolgens in Valkenburgs dialect: Woar is noe dat verdulde look.

Na de omgeving nogmaal scherp te hebben opgenomen, kwam ik tot de conclusie dat we ons precies voor den doorgang bevonden, hoewel er van een opening niets te bespeuren viel. Men had deze n.l. met steenen dichtgemaakt!

Om mijn vriend te overtuigen begon ik met eenige steenen weg te nemen en het duurde niet lang, of de bewuste doorgang of opening kwam te voorschijn.

Maar nauwelijks waren we er doorgekropen, of een homerisch gelach kwam ons tegemoet; in een hoek zaten volkomen in het duister gehuld --- ze hadden voor deze gelegenheid hun lantarens uitgedraaid --- een drietal "bergloopers", die ons deze kool hadden gestoofd.

Wij namen het geval natuurlijk gemoedelijk op en hadden er zelfs schik in, dat ze ons op zulk vermakelijke wijze hadden beetgenomen.

Hoe dikwijls hebben we vrienden of vreemdelingen in het hart van den "Doolhof" gebracht die beweerden dat ze den officieele uitgang wel weer zouden terugvinden! 't gevolg was natuurlijk dat we een weddenschap aangingen, die door ons steeds glansrijk gewonnen werd.

Het meest verknouterde we ons heimelijk wanneer de "wedders" na lang zoeken het gangetje passeerden dat naar den uitgang leidt, hetgeen somtijds meermaals achtereen plaats vond, Maar na een half uur zoeken gaven ze het meestal op.

Oude Valkenburgers weten de meest fantastische verhalen te doen over weddenschappen in den "Doolhof" en de hieraan verbonden gevolgen, die waarschijnlijk niet ontbloomt zijn van de noodige fantasie.

Voor ons zal dit merkwaardige gebouwencomplex waaraan zoovele herinneringen zijn verbonden, steeds een der aantrekkelijkste gedeelten van de romantische "Gemeentegrot" vormen.

WILLY VERSTER.

Ook dit is weer een van de artikelen uit de oude schoenendoos. Waarin dit artikel ooit gepubliceerd werd is mij niet bekend omdat het een uitgeknipt stuk is zonder datum of bronvermelding.

Het was puur toeval dat ik dit artikel vond waarvan dezelfde foto's al jaren in mijn archief waren en waar ik niet van wist wie de poserende mensen waren.

Toen ik het artikel in mijn stamcafé in Geulhem aan de eigenaresse van het café-hotel liet zien herkende ze direkt de drie personen (zie voorpagina), en wist zelfs de datum van opname; het moest rond 1935 zijn geweest voor het huwelijk van haar tante.

De fotograaf was Emiel Moerkerke, op de foto de schrijver van dit artikel met aan zijn zijde de zussen Jeanneke en Marieke waarvan de laatste haar moeder was.

Beide zijn dochters van Anton Heuts beter bekend als Teuntje, hij was blokbreker, herbergier, gids en de eigenaar van het eerste fossielen winkeltje in het zuiden.

In diverse groeven rond Geulhem, Sibbe en Valkenburg is zijn naam nog op de mergelwanden terug te vinden.

In een van de volgende artikelen zal over deze persoon meer bekend worden.

Luck Walschot.

Recente publicaties

Subterranea Britannica Bulletin nr 30

Deze uitgave bevat enkele artikelen van lezingen die tijdens het symposium in Bath in 1992 zijn uitgesproken. Er is een artikel over ondergrondse tuinbouw en een artikel over de Parijse riolen, beide door Emmanuel Gaffard; een studie naar de gevaren van verlaten mijnen; een beschrijving van een groeve in Godstone door Peter Burgess; een verhaal over het tweede gebruik van de groeves in Limburg door Ton Breuls, een overzicht van allerhande onderaardse zaken in Praag door Vaclav Cilek en een overzicht van onderaardse zaken in IJsland door Gudmundur Gudmundsson. De publicatie is in te zien bij zowel Ton Breuls als bij Joep Orbons.

Speleo 18

De Tsjechische speleoclub heeft een publicatie uitgebracht waar ook enkele zaken in staan over door mensen gemaakte ondergrondse zaken, maar aangezien het allemaal in het Tsjechisch is, is het onbegrijpelijk.

Surtur

Het IJslands speleoblad bevat enkel artikelen over natuurlijke grotten in IJsland. Verder is het geheel in het IJslands, dus ook geheel onbegrijpelijk. Het is bij Joep Orbons in te zien.

GRSMA bulletin 17

Deze uitgave bevat een artikel over oude metaalmijnen in Dison, Andrimont en Petit-Rechin. Verder is er nog een artikel over ondergrondse zaken van Brussel en Philippeville en de ijskelders van Philippeville en Namen. De uitgave is in te zien bij zowel Ton Breuls als bij Joep Orbons.

3rd International symposium on underground quarries Napoli, 1991, Symposium verslag

Het symposium in 1991 in Napels heeft alle lezingen gebundeld. Deze pil van 310 pagina's bevat vele artikelen over allerhande uiteenlopende onderwerpen die met het ondergrondse te maken hebben. Er is ook een artikeltje bij van Joep Orbons over opschriften in Limburgse groeven.

De publicatie is in te zien bij Joep Orbons.

Aquitaine Historique nr 1 - 13

Dit maandelijks tijdschrift, waarvan nr 1 in februari 1994 verscheen, heeft in iedere uitgave minstens een verhaal over een groeve in Aquitanie, Zuid-Frankrijk, staan. De tijdschriften zijn bij Joep Orbons in te zien.

SOK-Mededelingen nr 23

De meeste SOK-Leden hebben ook een abonnement op SOK-Mededelingen. SOK-Mededelingen no 23 is vorige maand verschenen. Het is een special over Büttgenbach, de eerste Nederlandse mijninspecteur, die ook belast was met het toezicht op de groeves. Deze man heeft in 1840 een overzicht gemaakt van alle groeven in Limburg. Het verhaal van deze man en zijn groeven is door John Knubben uitgebreid besproken in een prachtig artikel.

Speleolog

Het blad van de speleo club uit Zagreb, Kroatië bevat enkel artikelen over natuurlijke grotten in Kroatië en een artikel over een vier verdiepingen tellende smithsonite mijn in "Krasevski zvir" door Roman Ozmec. Alle artikelen hebben mooie afbeeldingen en een Engelse samenvatting. Het is bij Joep Orbons in te zien.

STUDIEPLATFORM SINT PIETERSBERG.

Een aardige bijeenkomst.

Terwijl een aantal SOK-kers de binnenkant van het fort Eben-Emael onveilig maakte werd er door anderen een studieplatform opgericht waarbinnen het onderzoek naar allerlei facetten van de Sint Pietersberg kan worden gereanimeerd. Maar niet alleen SOK-leden waren daar bij betrokken. Ook enige V.V.V. gidsen die zich met onderzoek bezig hielden waren aanwezig. Om wie het ging? Jos Cobben, Jef en Guus Roeselers, Joep Orbons, Erik Lamkin, Armand Stevens, John Caris, John Wiersma en Marjan Melkert. Wie zegden verder hun steun toe? Jean-Paul van der Pas, Jan Spee, Ed Stevenhagen, Ed de Grood, Bart Graatsma en Ton Breuls. Wie is er verder altijd welkom? Eenieder die tijd en energie wil steken in het doen van onderzoek naar aspecten van de Sint Pietersberg. Medio april komt het platform weer bijeen (de datum wordt nog bekend gemaakt) en wie zich wil aansluiten is welkom.

Wat er besproken werd.

Er is een inventaris gemaakt van de verschillende onderzoeken waar de aanwezigen mee bezig zijn. Er is besproken welke informatie ze nodig hebben en waar er eventueel knelpunten zitten en hoe die opgelost kunnen worden. Daarnaast is het merendeel der aanwezigen overgegaan tot het nemen van de beslissing om aan de onderzoeken door te werken (voor zover ieders tijd dat toelaat). Deze onderzoekers zullen regelmatig bijeen komen om elkaar op de hoogte te houden van hun vorderingen. Met en met hopen zij van hun onderwerp een op zich afgerond geheel te maken. Wellicht kan dat te zijner tijd voor publikatie gereed gemaakt worden. In dat geval behoort het samenstellen van een Sint Pietersberg SOK Mededelingen tot de mogelijkheden. Op deze manier kan het vergaarde materiaal voor derden toegankelijker gemaakt worden. Ook werd het belang van het opzetten van een informatiesysteem dat voor SOK leden toegankelijk is hier weer eens onderstreept. Ook werd de idee geopperd om op een volgende SOK ledenavond een deel van de tijd te reserveren waarbinnen onderzoekers delen van hun onderwerp kunnen bespreken met de andere leden om de uitwisseling van informatie te bevorderen. Daarnaast werd besproken dat op de ledenavonden ook wel eens aandacht aan verschillende aspecten van onderzoek besteed kan worden. Zo zou een inleiding in archiefonderzoek geen geringe luxe zijn, net zo min als een verhaal over het ontcijferen van verschillende oude handschriften.

Wat er onderzocht en samengesteld wordt.

1. De zaagrichtingen in het gangenstelsel Noord.

John Caris en Armand Stevens werken aan een zaagrichtingenkaart van het gangenstelsel Noord. Zij waren hier vroeger al eens aan begonnen maar liepen vast op het feit dat ze te veel aantekeningen van aanverwante zaken maakten, waardoor hun verslag alsmaar uitgebreider werd en het werk niet meer vorderde. Daarnaast deden ze dit werk in de veronderstelling dat er al een dergelijke kaart van Noord bestond. Voor zover als de aanwezigen op het platform konden nagaan is dat echter niet het geval. Zij zijn kort geleden opnieuw begonnen en beperken zich nu uitsluitend tot de zaagrichtingen. Er wordt gedacht over het vragen van toestemming aan iemand, die een kaart heeft, om het uiteindelijke resultaat op te mogen uittekenen.

2. De werkfronten Kolen/Colen in met name het gangenstelsel Zonneberg.

Erik Lamkin, Huub Hamelers en Kees Bekkers inventariseren de genoemde werkfronten waar met de Cannermethode gewerkt is. Dit onderzoek brengt de laatste blokbreek activiteiten in de Sint Pietersberg in kaart. Dit laatste ook letterlijk: een onderdeel van hun onderzoek behelst het in een computerprogramma onderbrengen van het gangenstelsel Zonneberg om dit met hun informatie te kunnen bewerken.

3. Pieter Stas.

John Wiersma duikt (weer) in zijn verzameling documenten over Pieter Stas en probeert daar een deelonderwerk uit te kiezen dat zich als een klein afgerond deel laat presenteren.

4. Blokbreken: de 'Sint Pietersberg' methode.

John Caris probeert tot een reconstructie te komen van de meest gebruikte methode in de Sint Pietersberg. Zover de leden van het platform weten is deze methode nog nooit echt uitgebreid onderzocht, gereconstrueerd, in tekeningen uitgebeeld en beschreven.

Een eerste weergave van ideeën over deze methode is dus zeer welkom. Hier moet nog even verwezen worden naar de inventaris van sporen van deze methode waar Jan Spee aan gewerkt heeft en die allicht voor dit onderzoek bruikbaar materiaal kan opleveren. Het is belangrijk dat gereedschap dat in de Sint Pietersberg gevonden is bij het onderzoek betrokken kan worden. Hoe het een en ander in de praktijk gebracht moet worden (experimentele archeologie?) moet nog nader bedacht worden.

5. Onderzoek naar de verhouding in de tijd tussen Caestert en Zuid.

Ed de Groot gaat op basis van voor 1983 verzameld materiaal onderzoeken hoe de gangenstelsels Caestert en Zuid zich in de tijd tot elkaar verhouden.

6. Een indeling van de gangenstelsels naar periodes van ontstaan.

Marjan Melkert zal aan de hand van zaagrichtingenkaarten en met behulp van aanvullende informatie (onder andere inscripties) proberen een overzicht te construeren van het na elkaar ontstaan van de verschillende delen van de gangenstelsels in de Sint Pietersberg. Om een begin te maken mocht zij een kopie maken van de zaagrichtingenkaart van Slavante en Zonneberg die door Jos Cobben is gemaakt. Het onderzoek naar de werkfronten van Kolen/Colen zal er zeker bij betrokken worden. Het wachten is daarna op de zaagrichtingenkaart van Noord. Zo grijpen de verschillende onderzoeken nu al in elkaar.

En verder.....

Het blijkt toch weer van groot belang te zijn om echt bij elkaar te gaan zitten en dingen te bespreken. Hiaten worden sneller opgevuld en waar de een klem zit, weet de ander een oplossing. Over twee maanden komt het platform weer bij elkaar om de oogst aan onderzoeksresultaten te bespreken. Als alles een beetje naar wens gaat belooft het (een voor het begin) rijke oogst te worden. Iedereen die aanvullende informatie denkt te hebben en kwijt wil over de genoemde onderwerpen of dingen die er mee samenhangen kan met de betreffende SOK leden en de V.V.V. gidsen contact opnemen. Wie de adressen niet kent kan bellen met:

Marjan Melkert

Henri Goovaertsweg 4

6212 BX Maastricht 043-258608.

KNIPSELS

Bijna 35 krantenknipsels liggen verspreid over 't bureau. Allemaal berichten uit de kranten ed., ná de laatste SOK-INFO no 62.

Voor al die knipsels is er niet genoeg ruimte. Daarom zoveel als mogelijk verslag van 't gepubliceerde.

De ontdekking van een "nieuwe grot" deed menig bergloper uit zijn luie stoel veren.

Helaas betreft het "slechts" een deel van de Gemeentegrot, dat ingestort is en al sinds jaar en dag ontoegankelijk is en blijft, want ieder betreden is absoluut verboden. (De Limburger 09/10-03-1995 Limburgs Dagblad 09.03.1995).

Grottenstelsel ontdekt onder de Cauberg

We blijven in Valkenburg. Volgens de Limb. 22.01.1995 zijn er plannen in de **Sibbergroeve** mountainbike-wedstrijden te organiseren. De krant meldt zelfs een nieuwe uitgang aan de Sibbergrubbe. In werkelijkheid bestaan er plannen voor een schachtlift op het kruispunt Daelhemerweg met weg Sibbe-Vilt. We wachten angstig af.

En wat te denken van "Langlaufen in grot" (De Limb. 23.02.1995) Een 400 meter lange piste door de **Wilhelminagroeve**.

Er bestaan al plannen voor een piste van 1400 meter.....

Gelukkig staat in de Limburger van 06.03.1995 een verhaal over het **Openluchttheater**, dat weer schijnt te leven. Ze maken dus niet alles kapot.

De kop "Donkere grotten, duistere praktijken" in de Volkskrant van 18.02.1995 zou prachtig kunnen aansluiten op de sombere berichten uit toeristisch Valkenburg. Gelukkig heeft dit bericht zijn positieve kant en verhaalt over de inmiddels beroemde 16e eeuwse valsmunterswerkplaats in de **Vallenberg**, gevonden door Bochman-Bindels en co.

6500 bedden staan klaar

Van onze verslaggever

VALKENBURG/HEERLEN - In de gemeentegrot in Valkenburg staan 6500 bedden gereed voor geëvacueerden van de watersnood. De bedden komen uit de atoomschuilkelder van de grot. Ook bij het ABP in Heerlen staan bedden klaar, afkomstig uit een schuilkelder.

01 02
1995

DE LIMBURGER

Zelfs de gevolgen van de wateroverlast van de Maas drongen door tot in de **Gemeentegrot**.

Gat van Vijlen weer aangevuld

VIJLEN - Op de grote parkeerplaats aan de Pastorijweg in Vijlen ontstond maandagavond rond vijf uur plotseling een groot gat. Waarschijnlijk is door de voortdurende regenval de ondergrond van de voormalige mergelgroeve weggespoeld. Niemand raakte gewond en er was ook geen materiële schade voor geparkeerde voertuigen.

De gemeente Vaals heeft de dag na het ontstaan van het twee meter diepe gat meteen maatregelen

genomen en het forse gat dichtgemaakt door aanvulling met zand en aarde. Volgens een naast de parkeerplaats wonende Vijlenaar exploiteerde de Enci voor de oorlog op de bewuste plek een mergelgroeve. Door afgravingen ontstond een krater in het landschap die na beëindiging van de werkzaamheden opgevuld werd met grond, puin en dergelijke. Enige tijd mocht de Vijlense jeugd zich amuseren in de ter plaatse aangelegde speeltuin. Volgens de buurtbewoner verzakte in die periode ook een gedeelte van het naastgelegen wegdek.

Menigeen zal dit bericht ontgaan zijn (L.D. 09.03.1995). Wie schrijft een verhaal over de oude ondergrondse groeve van **Vijlen** in SOK-Mededelingen?

Veel schijnt de **Sint-Pietersberg** niet waard te zijn, want onder de koppen "Koopje" (L.D. 09.02.1995) en "Pietersberg voor f 1,- te koop" (Limb. 09.02.1995) wordt verhaalt hoe het eigendom van de provincie Limburg overgaat in de handen van Natuurmonumenten. Ook de landelijke kranten, zoals het Algemeen Dagblad (25.01.1995) en het Belang van Limburg (02.02.1995) schenken aandacht aan de overdracht. Volgens het Limburgs Dagblad doet dat de provincie met pijn in het hart. Burgemeester Peumans verklaart in het Belang van Limburg van 09.02.1995 te pleiten voor de oprichting van een drie-provincieënpunt op de Sint Pietersberg, als symbool voor de internationale samenwerking rond het beheer van de berg.

De Maaspost van 01.03.1995 en de Limburger van 02.03.1995 berichten van een vleermuisexcursie voor kinderen tussen 10 en 15 jaar door het IVN in groeve **de Schark**.

Zoals beloofd in SOK-INFO 62 wordt de story over de vervuiling in de **Cannerberg** vervolgd: "Het gekrakeel over een vieze berg tussen Maastricht en Kanne" (Limb. 27.01.1995) en "Eigenaren Cannerberg dagen ministerie voor de rechter" (Limb. 25.01.1995). Inzet van het conflict is nog steeds de sanering van het voormalige hoofdkwartier van de NATO in de Cannerberg. Wordt vervolgd.....

De gemeente Riemst met haar ondergrond heeft ook met diverse koppen de kranten weten te halen. Of wij, als berglopers, blij moeten zijn met al die berichten.... Oordeelt u zelf.

Zoals ook in SOK-INFO 62 reeds werd gemeld, worden sommige kuilen in **Valmeer** opgevuld. Het Belang van Limburg meldt op 25.01.1995 dat "de onderaardse krochten", omvattende een dertigtal "private grotten" worden opgevuld. Een foto van het boren van een boorput laat alles in beeld komen. Voor de bewoners een opluchting, voor de berglopers een afscheid.

Het B.v.L. meldt op 31.01.1995 een "Instorting op de **Roosburg**". Vlak op de grens van Luik en Limburg is een luchtkoker ingestort. Zo ontstond een grote krater van 12 meter diep en een diameter van 6 meter. De CBR werd verzocht de krater te dichten. In diverse artikelen vermeldt het B.v.L. dat de gewestweg van Zichen naar Eben-Emael anders wordt omgelegd dan voorheen de bedoeling was. De CBR kan daardoor 3 ha mergel afgraven. Nergens staat echter geschreven over het feit, dat dan ook 3 ha van de groeve de **Roosburg** afgegraven wordt. Voor de CBR een opluchting, voor de berglopers een afscheid.....

In een hele serie artikelen in het Belang van Limburg (07.02; 16.02; 18.02; 21.02; 26.02; 16.03.1995) staat met geuren en kleuren beschreven over het ingrijpen van de Burgemeester van Riemst, Jan Peumans. Met name de activiteiten in het **Avergat** zijn hem uit oogpunt van veiligheid een doorn in het oog geweest. Rommelmarkten, survival-toestanden, zelfs de champignonkwekers moeten het ontgelden. Maar het waren toch voornamelijk de Kerst- en rommelmarkten die de veiligheidsdruppel deden overlopen. Volgens de normen mochten er maar 400 bezoekers tegelijk naar binnen. Het werden er echter duizenden. In afwachting van een stabiliteitsrapport van de TU Delft en rapporten van brandweer en Mijnwezen zijn alle activiteiten gestaakt. Het slogan is nu:

«Niemand mag nog de grotten binnen»

Voor de veiligheid een opluchting, voor de berglopers
een (voorlopig) afscheid.....

Met dank aan E.Lamkin, H.Klinkers, J.Willems, G.Nicolaes.

Knipsels, copieën of tips graag naar "KNIPSELS"

Bovenstraat 28
3770 Kanne-Riemst
012-45.40.59.

Op onze SOK-Ledenavonden kom je de meest interessante mensen tegen.

Op naar 20K Levenswijzen voor de wereld. Samen is het mogelijk.

AFZ: NL 6228 GH 6